

Koneturvallisuus

Tapaturmista, erityisesti vakavista tapaturmista, merkittävä osa sattuu työskennellessä koneilla. Koneiden rakenteellista turvallisuutta parantamalla ja turvallisia työtapoja kehittämällä voidaan tehokkaasti vähentää tapaturmia sekä niiden seurauksia. Koneiden rakenteelliseen turvallisuuteen voidaan parhaiten vaikuttaa silloin kun koneita suunnitellaan.

Koneiden hankinta

Työhön hankittavien koneiden tulee täyttää niitä koskevat turvallisuusmääräykset ja niiden on oltava työhön sopivia. Työpaikalle hankittavassa koneessa on oltava CE-merkintä ja vaatimustenmukaisuusvakuutus. Näillä koneen valmistaja vakuuttaa, että kone täyttää käyttötarkoituksessaan oleelliset turvallisuusmääräykset. Tärkeää on myös varmistaa, että kone pysyy turvallisessa kunnossa koko käyttöikänsä ajan. Työnantajan on huolehdittava kunnonvalvonnasta sekä käyttö- ja määräaikaistarkastuksista. Uudelle tai siirretylle koneelle on tehtävä aina käyttöönottotarkastus. Erikseen määritellyille koneille on tehtävä määräaikaistarkastukset. Näistä tarkastuksista on laadittava pöytäkirja.

Käyttöohjeet

Koneen mukana toimitetut turvallisuus- ja käyttöohjeet ovat keskeinen osa koneen käyttöturvallisuutta. Tarvittaessa työnantajan on täydennettävä ohjeita käyttöolosuhteisiin sopiviksi.

Opastus ja ohjeistus

Työnantajan on opastettava työntekijöille koneiden turvallinen ja oikea käyttö. Työnantajan on myös huolehdittava siitä, että työntekijät ja ulkopuoliset yhteistyökumppanit ovat selvillä työympäristössään olevien työvälineiden vaaratekijöistä riippumatta siitä, käyttävätkö he itse näitä työvälineitä. Työntekijän on noudatettava annettuja ohjeita sekä oltava huolellinen ja varovainen niiden käytössä. Työvälineitä saavat huoltaa ja korjata vain näihin tehtäviin erityistä opastusta saaneet henkilöt ja vaara-alueille pääsy on sallittua vain näille henkilöille.

Liikkuvien työkoneiden käyttöoikeus on ainoastaan kyseiseen tehtävään koulutetuilla ja ajo-oikeuden omaavilla työntekijöillä (esim. ajokortti tai nosturinkuljettajan ammattitutkinto). Liikkuvassa työkoneessa tulee olla kamerat tai niitä vastaava muu lisälaitte, jos koneen kuljettajan välitön näkökenttä ei riitä varmistamaan turvallisuutta.

Keskeiset vaaratekijät

Koneita ja laitteita käytettäessä on noudatettava seuraavia ohjeita:

- Ennen koneen käynnistämistä on varmistettava, ettei siitä aiheudu materiaali- tai henkilövahinkoja
- Suojukset ja turvalaitteet on oltava paikoillaan
- Turvallisuusohjeita on noudatettava erityisen tarkasti työskennellessä vaarallisilla koneilla, kuten puristimilla ja nostolaitteilla

- Kun kone on käynnissä, sitä ei saa puhdistaa, huoltaa tai voidella eikä poistaa toimintahäiriötä
- Häätä Seis -painikkeiden paikat on oltava tiedossa
- Turvallisuusohjeet ja koneen käyttöohjeet on käytävä erityisen tarkasti läpi uuden työntekijän kanssa
- Alle 18-vuotiaiden työntekijöiden kanssa on huomioitava laki nuoren työntekijän suojelusta

Vanhan koneen tekeminen turvalliseksi

- Käyttöasetuksessa edellytetään kaikkien vaaraa aiheuttavien koneiden välitöntä turvalliseksi tekemistä
- Työpaikan on pidettävä kaikki koneet turvallisuusvaatimusten mukaisina
- Vanhatkin koneet on tehtävä nykyisten turvallisuusvaatimusten mukaisiksi
- Uudistettaessa konetta tai konelinjaa voi työpaikasta tulla koneen valmistaja ja koneelle on tehtävä koneasetuksen mukaiset koneenvalmistajaa koskevat toimenpiteet

Lähteet ja lisätiedot

[Valtioneuvoston asetus koneiden turvallisuudesta \(400/2008\)](#)

[Valtioneuvoston asetus työvälineiden turvallisesta käytöstä ja tarkastamisesta \(403/2008\)](#)